

MESELLER Üzerine Bir İnceleme

- Kral Süleyman'ın özdeyişlerinin mesajı -

35-) Aile olmak – Kelam Çalışması / Vaaz

'Aile olmak' konusu Meseller Kitabında çok önemli bir yer tutmaktadır. Çok defa Meseller'de baba oğluna konuşmaktadır; yani bir aile düzeni açık bir şekilde görülmektedir.

a-) Aile içindeki ilişkilerin güçlü olması gerekir. Bu yüzden aile ilişkilerini bozacak davranışlar ve imanlı bir aile tanıklığını yaralayacak davranışlar (6:16-19) açıkça yargılanmaktadır. Meseller Kitabı'nın İsrail evindeki gençlere yazıldığını göz önüne alırsak bütün bir kitap içindeki tüm farklı konuların "*doğru aile*" tanımı için, dolayısı ile "*doğru, adil, bilge bireyler*" tanımı için gerekli olduğu da açıktır.

Böylece eğitim de öncelikle ailenin sorumluluğu olarak karşımıza çıkar (4:3-9, 6:20-23, Efesliler 6:4):

7:1 Oğlum, sözlerimi tut
Ve emirlerimi içinde sakla.
2 Emirlerimi tut ve yaşa
Ve öğretişim göz bebeğin gibidir.
3 Onları parmaklarına bağla;
Onları yüreğinin levhasına yaz.
4 Bilgelige <<Sen kız kardeşimsin>> de,
Ve anlayışı <<yakın arkadaş>> diye çağır;
4:10 Dinle oğlum ve kabul et söylediklerimi
Ve yaşamının yılları çoğalacaktır.

Böylece İsrail evinde anne ve babaya saygılı çocuklar olması şaşırtıcı değildir (29:17; 31:28):

15:20 Bilge bir oğul bir babayı memnun eder
Fakat bir ahmak adam annesini küçümser.
23:24 Doğru kişinin babası fazlasıyla sevinecek
Ve bilge bir oğula baba olan onunla sevinecektir.

Bu yüzden Meseller'de çocukların iyiliği için terbiye edilmesi konusuna da yer verilmiştir (23:13-14):

13:24 Oğlundan değneğini esirgeyen ondan nefret ediyordur
Fakat onu seven özenle terbiye eder.

Ancak terbiye ve disiplin RAB'bin emir ve yasaklarına uygun olmalıdır:

3:11 Oğlum, RAB'bin terbiye edişini reddetme,
O'nun azarlamasını sevmemezlik etme;
12 Çünkü RAB sevdiklerini azarlar
Bir babanın hoşnut olduğu oğluna yaptığı gibi.
6:20 Oğlum, babanın emrini tut,
Annenin öğretisini bırakma.
23 Emirler bir çıra ve öğretiş ışıktır
Ve terbiye için azarlamalar yaşam yoludur,

Aileler Tanrısal davranış için çocuklara model olmalıdır (20:7, 28:7, Mezmur 112;
37:25-26; 25:12-13):ⁱ

19:1 Kendi doğruluğunda yürüyen yoksul bir adam daha iyidir
Dudaklarında sapkınlık olan ve ahmak birinden.
11:21 Mutlaka kötü adam cezasızlığa gitmeyecek
Fakat doğruların soyu kurtarılacaktır.
14:26 RAB korkusunda sağlam güven vardır
Ve onun çocuklarına da sığınak yer olacaktır.

b-) 1:8 ayeti gençlere “*anne ve babanızın öğretisine sahip çıkın*” derken yine olması gereken bir imanlı/bilge aile düzenini temel alarak konuşmaktadır (4:1; 6:20). Meseller’de aile konusunun önemine dikkat çekilirken yanlış kimselerle aile kurmanın kötü sonuçlarına bu yüzden değinilir:

15:17 Sevgi olan yerde bir kase sebze daha iyidir
Nefret olan yerdeki bir besili danadansa.
17:1 Kuru bir lokma ve beraberinde huzur
Kavgayla ziyafet dolu evden daha iyidir.

Bu ayetlere bakınca “*burası nasıl bir ev olmalı ki?*” diye düşünmeden edemiyoruz. İnsanlar bir tas sebze yemeğine hatta kuru bir lokmaya razı olmak durumunda kalmışlar. Ne için? Biraz sevgi ve huzur için... Ailenin nasıl önemli bir yer olduğunu, ailenin kişinin bütün hayatı için nasıl önemli bir yer olduğunu iyi düşünüp, gençlere doğru bir şekilde öğretmek gerekiyor. Çünkü Kutsal Kitap “*evlilik*” konusuna yaşam boyu –*ölüm ayırana kadar*- devam etmesi gereken bir beraberlik olarak bakmaktadır. Bu yüzden insandan gelen miras ile RAB’den gelen mirası nasıl kıyaslamak mümkün değilse, doğru eş seçimi de hiç bir şeyle kıyaslanamayacak kadar değerlidir (18:22):

19:14 Ev ve varlık babalardan mirastır
Fakat sağgörülü kadın RAB’denir.

Evlilik ve aile hayatını erkek başlatan bir taraf olmasına karşın bunun korunması ve devamı konusunda kadının rolü erkekten daha az değildir (14:1):

12:4 Erdemli kadın kocasının tacıdır

Fakat utandıran kadın kocasının kemiklerinde çürüklük gibidir.

En başta baktığımız 15:17; 17:1 ayetleri yanlış kurulmuş ailenin taraflara yaşatacağı kötü tecrübelere değinirken, yıkılmakta olan bir yuvanın çatırtısını (14:1) şu ayetlerde duymaktayız (21:19):

25:24 Damın köşesinde oturmak daha iyidir
Kavgacı bir kadınla bir evde oturmaktansa.
11:22 Domuzun burnundaki altın bir halka *gibidir*
Sağgörü yoksunu güzel bir kadın.

Bilge kadının (8:35) “*beni bulan yaşam bulur ve RAB’bin beğenisi kazanır*” diyen sesini aklımızda tutarsak dünyasal evlilikle RAB’deki ruhsal evliliğimiz arasında bir benzerlik ilişkisi kurabiliriz. Tekvin 2:18-24 ayetlerinde adamın yalnız kalmasının iyi olmadığını ve bu yüzden adama “*uygun bir yardımcı*” gerektiğini okuyoruz. Yani doğru evlilikte taraflar birbirlerini tamamlamak ve birbirlerinin destekçisi ve yardımcısı olmak durumundadırlar. Diğer yandan ilk günah ve düşüş sebebi ile mükemmel insan olmadığı için; düşmüş ve zayıf olan kadın ve erkeğin yardımcısı RAB’dir. O halde imanlı eşler RAB’den destek aldıkları için eşlerine destekçi ve yardımcı olabilirler; ve böylece evlilik birliği güçlü bir şekilde devam edebilir.

Bu yüzden Müjde’de Mesih ile birleşmişlik ilişkisi ile evlilik ilişkisi arasında bir paralellik kurulur (Efesliler 5:22-33). Müjde’nin bu yaklaşımının arka planı ise Eski Ahit’tir (Yeremya 3:14; 20; 31:32):

İşaya (62:5) 54:5 Çünkü kocan, seni yaratandır.
O’nun adı Her Şeye Egemen RAB’dir,
İsrail’in Kutsalı’dır seni kurtaran.
O’na bütün dünyanın Tanrısı denir.

Bu yüzden tarihin sonunda Mesih’in bir gün gelip kendi kilisesini yanına almasını okurken gelin ve damat simgeleri tekrar karşımıza çıkar (Vahiy 19:6-9). Çünkü RAB’den korkan iki kişi –*adam ve kadın*- iman ile birleştiklerinde bu evlilik aynı zamanda Tanrı’nın kutsal antlaşmasından dolayı Mesih ve kilisesi arasındaki birleşmişliğe tanıklık eder.

Bu yüzden evlilik ve aile hayatının düzeni dünyaya imanlı kimseler olarak verdiğimiz tanıklığın önemli bir parçasıdır. Evlilik ve aile hayatının düzeni gençleri ve çocukları hayata Kelami olarak hazırlamak için gerekli bir ortamdır.ⁱⁱ

ⁱ Longman, Commentary, 554-555

ⁱⁱ Neilson, s.101-112